

منشأ الطاف و انوار حیات

بدون شک بعد از گسترش اسلام در کشور آلبانی از طرق مختلف نقش برادران فراشری در انتقال و شناساندن فرهنگ اسلامی به ویژه فرهنگ ایران اسلامی به مردم مسلمان آلبانی انکارناپذیر و بی نظیر است. از سویی جایگاه برادران فراشری در جنبش بیدار ملی آلبانی که به مثابه یک دوره کامل تاریخی در حیات ملت آلبانی شناخته می شود بسیار تعیین کننده بوده است تا جایی که برادران فراشری را به عنوان قهرمانان ملی و رهبران جنبش بیداری آلبانی می شناسند و علاوه بر آن نعیم فراشری پدر و بنیان گذار ادبیات جدید آلبانی قلمداد می شود.

بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی برای تحکیم روابط دیرینه فرهنگی دو کشور به احیاء و معرفی آثار و شخصیت هایی که در ایجاد این پیوند فرهنگی نقش داشته اند اهتمام ویژه نموده است. در همین راستا در سال ۱۳۸۳ به مناسبت یکصدمین سال درگذشت سامی فراشری شرق شناس و ایران شناس بزرگ آلبانی و مترجم بعضی از شاهکارهای ادب پارسی به زبان ترکی و آلبانیایی و صاحب فرهنگ اعلام اقدام به مشارکت در برگزاری یکصدمین سالگرد سامی فراشری و انتشار کتاب **جهان ایران در آثار سامی فراشری** و انتشار «ویژه نامه سالگرد سامی فراشری» در فصلنامه علمی و فرهنگی پرلا نمود که با استقبال بی نظیر مردم و شخصیت های علمی، فرهنگی و سیاسی مواجه گردید.

سال ۱۳۸۴ که مصادف با یکصد و پنجمین سالگرد درگذشت نعیم فراشری شاعر، نویسنده و پیشوای ملی آلبانی در جنبش بیداری مردم آلبانی و صاحب آثاری چون کتاب حماسی **کربلا** به زبان آلبانیایی و دیوان **تخیلات** به زبان فارسی بود بنابر پیشنهاد شهرداری فراشر و تعدادی از شخصیت های علمی و فرهنگی آلبانی و با همکاری بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی بزرگداشت یکصد و پنجمین سالگرد نعیم فراشری برنامه ریزی گردید.

بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی علاوه بر کمک به برگزاری این

مراسم تصمیم به انتشار کتاب **دیوان تخیلات** نعیم فراشری به دوزبان فارسی و ترجمه آلبانیایی آن که توسط مترجم توانا وجیه بخارایی انجام شده بوده به شکل وزین و ارزشمندی نمود.

مراسم بزرگداشت یکصد و پنجمین سالگرد نعیم فراشری در چهارم خرداد ماه در زادگاه نعیم فراشری در روستای فراشر از توابع پرمت با حضور شخصیت های دینی، علمی، فرهنگی و سیاسی آلبانی، بابا رشا باردی رهبر جهانی بکتاشیه و کرمی، رئیس بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی، برگزار شد. از نکات قابل توجه در این مراسم مهم حضور بسیاری از درویش و باباهای طریقت بکتاشیه و مهمانانی از کوزوو، ترکیه و یونان که چهره های دینی و بین المللی به این سمینار بخشیده بود.

محل برگزاری سمینار فراشر محل تولد نعیم فراشری که در یکی از مناطق کوهستانی و صعب العبور در جنوب آلبانی در استان پرمت واقع است عشق به شخصیت محبوبشان نعیم، میهمانان زیادی را به این منطقه کشانده بود. مشاور رئیس جمهور آقای جواهر اسپاهیو، نماینده مجلس استان پرمت، و دهها نویسنده، هنرمند و آحاد مردم و از همه مهم تر حضور رهبر جهانی بکتاشیه که با کهولت سن و بیماری قلبی در این سمینار شرکت کرده بود. قبل از آغاز سمینار شرکت کنندگان در این سمینار در برنامه ای با عنوان «دیدار با نعیم» به اتفاق از «موزه خانه برادران فراشری» دیدن کردند این موزه که در محل منزل فراشری ها دایر شده است، شامل بخشی از آثار و میراث فرهنگی به جای مانده از خانواده بزرگ فراشری ها است.

در این مراسم «دیدار» ابتدا بابا رشاد باردی رهبر جهانی بکتاشیه طی سخنانی از نقش نعیم فراشری و خانواده بزرگ وی در کمک به انتشار اهداف بزرگ حاجی بکتاش ولی در آلبانی و استقلال این کشور اشاره کردند و آنها را سرمایه معنوی آلبانی برشمردند و از آنها به بزرگی یاد کردند. همچنین گروه های سرود با خواندن شعرهایی از نعیم به زبان آلبانیایی جلوه خاصی به این برنامه فرهنگی داده بودند در پایان توسط

رضا کرمی *

پیشوای بحق بیداری مردم آلبانی نامید. و گفتند: نعیم با تأثیرپذیری از مثنوی مولوی و الهام از فرهنگ بومی آلبانی به خلق آثار ماندگاری از شعر و ادبیات پرداختند. وی در پایان با قرائت شعری از **دیوان تخیلات** نعیم فراشری با عنوان وطن که مورد توجه و تشویق شرکت کنندگان قرار گرفت به سخنان خود پایان دادند.

سپس سایر سخنرانان به ایراد مقاله خود پرداختند. در پایان مراسم با اهدای لوح تقدیر از ارائه دهندگان مقالات تقدیر شد و مراسم با پذیرایی از مهمانان به اتمام رسید.

از نکات برجسته و قابل توجه در این سمینار انتشار همزمان کتاب «دیوان تخیلات» فارسی نعیم فراشری با ترجمه آلبانیایی بود. **دیوان تخیلات** فارسی نعیم فراشری توسط مترجم نام آشنای آلبانی مرحوم وجیه بخارایی و مترجم شاهنامه فردوسی به زبان آلبانیایی ترجمه شده بود. شایان ذکر است نعیم فراشری تنها شاعر اروپایی است که به زبان فارسی شعر سروده است. دکتر عبدالکریم گلشنی در سال ۱۳۴۹ در دانشگاه تهران در خطابه علمی خود تحت عنوان «تأثیر ادبیات فارسی در بالکان و اشعار نعیم فراشری» چنین می گوید: «حلاوت شعر نعیم تنها در این نیست که از زبان یک اروپایی شنیده می شود، بلکه در آگاهی و تسلط شاعر به رموز و دقایق و ترکیبات وصفی شعر فارسی است که توانسته است به این درجه از مهارت و استادی برسد.» **دیوان تخیلات** نعیم فراشری به صورت دو زبانه و نفیس برای اولین بار در آلبانی توسط بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی به چاپ رسید. پیش از این تخیلات به صورت مجزا منتشر شده بود. در این سمینار علاوه بر توزیع کتاب **تخیلات** نعیم دیگر منشورات بنیاد فرهنگی سعدی نیز در بین شرکت کنندگان توزیع شد.

آقای جواهر اسپاهیو به بهترین خوانندگان اشعار نعیم جوایزی اهداء شد. سمینار بزرگداشت یکصد و پنجمین سالگرد نعیم فراشری در ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه چهارم خرداد در محل موزه خانواده فراشری واقع در روستای فراشر آغاز شد. بایار شاد باردی رهبر جهانی بکتاشیه، جواهر اسپاهیو مشاور رئیس جمهور، کرمی رئیس بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی، نماینده مجلس استان پرمتهایت رئیس هیأت رئیسه این نشست را تشکیل می دادند.

شهردار فراشر ضمن خوشامدگویی به میهمانان، ابتدا گزارشی از سمینار یکصد و پنجمین سال درگذشت نعیم فراشری ارائه دادند و ضمن یادآوری سمینار بزرگداشت یکصدمین سالگرد سامی فراشری که در بهار سال ۱۳۸۳ برگزار گردید. از مشارکت و حضور بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی در برگزاری هر دو سمینار تشکر و قدردانی کردند. سخنران بعدی جواهر اسپاهیو، دبیر این نشست، از پیشنهاد برگزاری بزرگداشت صد و پنجمین سالگرد نعیم فراشری تشکر کردند و از آن به عنوان یک اتفاق فرهنگی بزرگ یاد کردند و در بخش دیگری از سخنرانی خود دستاوردهای سفر خود به ایران را که به مناسبت برگزاری همایش «تعامل ادبی ایران و جهان» و شرکت در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در سال جاری ارائه نمودند بیان کردند و مشاهدات و نتایج سفر خود را که سخت مورد توجه وی واقع شده برای سمینار توضیح دادند. ایشان ایران را یک کشوری با سوابق فرهنگی ارزشمند و دارای ارتباطات فرهنگی دیرینه با آنها دانستند و اظهار داشتند ایران برای من یک کشور روایی بود آنها مشاهیر فرهنگی ما را بهتر از ما می شناختند و برای آنها احترام قائل بودند. من در این سفر با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران، مشاور رئیس جمهور ایران و مدیر کل اروپای وزارت خارجه ملاقات کردم که بسیار ثمربخش بود.

سومین سخنران این سمینار کرمی بود که با بیان ویژگی های شخصیت نعیم و تأثیر آن در اندیشه و آرمان های مردم آلبانی ایشان را

* رئیس بنیاد فرهنگی سعدی شیرازی